

QUICKSCAN SOORTBESCHERMING PROJECT AMERBERG AMERSFOORT

Ecologisch Adviesbureau Viridis bv
Beesdseweg 3-18
4104 AW Culemborg

T 0345 753 275
E info@bureau-iridis.nl
W www.bureau-iridis.nl
KvK 110 557 87
Btwnr NL 8212 39 119 BO1
IBAN NL46 TRIO 0198 4486 00

Tekst: Sietze van Dijk
Veldonderzoek: Sietze van Dijk
Foto's: Sietze van Dijk

Foto voorblad: Hoge voormalige gebouw van het Leger des Heils gezien vanuit het zuiden

Projectnummer: 2017-88
Wijze van citeren: Dijk, S.D. van, 2017. Quickscan soortbescherming Project Amerberg Amersfoort, Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg, PRNR-2017-88.

In opdracht van: Amerberg VOF
Contactpersoon: Erik Vlaming

Status: 18 juli 2017, aangepast op 10 oktober 2017
Controle: S. Zwerver

Paraaf: SZ

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Ecologisch Adviesbureau Viridis bv, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.

Ecologisch Adviesbureau Viridis is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal (Basis Registratie Topografie Kadaster 2017, tenzij anders wordt vermeld) inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van Ecologisch Adviesbureau Viridis. De opdrachtgever vrijwaart Ecologisch Adviesbureau Viridis voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Ecologisch Adviesbureau Viridis is mede om die redenen lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij zo goed mogelijk op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij onze onderzoeks kwaliteit. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

Sietze van Dijk

QUICKSCAN SOORTBESCHERMING PROJECT AMERBERG AMERSFOORT

In opdracht van: Amerberg VOF

Inhoud

1	Inleiding	1	4.3	Analyse	8
1.1	Aanleiding en context	1	5	Resultaten en effectbeoordeling	9
1.2	Onderzoeksvragen	1	5.1	Vaatplanten	9
1.3	Leeswijzer	1	5.2	Grondgebonden zoogdieren	9
2	Plangebied en werkzaamheden	2	5.3	Vleermuizen	9
2.1	Beschrijving van het plangebied	2	5.4	Vogels	11
2.2	Beschrijving van de werkzaamheden	4	5.5	Reptielen	11
3	Wettelijk kader en beschermde soorten	5	5.6	Overige beschermde soorten	11
3.1	Wettelijk kader	5	6	Conclusie en advies	12
3.2	Wet natuurbescherming	5	6.1	Beantwoording onderzoeksvragen	12
3.2.1	Soortbescherming	5	6.2	Mitigerende maatregelen	12
3.2.2	Zorgplicht	6	6.3	Conclusie	12
3.2.3	Vogellijst	6	7	Bronnen	14
3.3	Ontheffing, vergunning of vrijstelling	7	7.1	Literatuur	14
4	Onderzoeksmethode	8	7.2	Websites	14
4.1	Literatuuronderzoek	8	Bijlage A.	Overzicht algemene vrijstellingen	15
4.2	Veldonderzoek	8			

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en context

Aan de Anna Paulownalaan 17 in Amersfoort is op de locatie van de voormalige vestiging van het Leger des Heils en de vestiging van Partou (o.a. kinderopvang) een ontwikkeling gepland (Project “de Amerberg”). Hierbij zal de huidige bebouwing en een deel van de bomen en ander groen worden verwijderd en zullen nieuwe woningen worden gebouwd.

Ruimtelijke ingrepen kunnen negatieve effecten veroorzaken op ter plaatse voorkomende beschermde soorten¹. Mogelijk worden daarbij verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden.

In dit kader heeft Amerberg VOF aan Ecologisch Adviesbureau Viridis gevraagd een onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van beschermde plant- en diersoorten middels een verkennend natuurwaardenonderzoek (Quickscan).

1.2 Onderzoeksvragen

Om goed voorbereid te zijn op een eventueel noodzakelijke ontheffingsaanvraag van de Wet natuurbescherming geeft een Quickscan Soortbescherming antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?
- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande ruimtelijke ontwikkeling in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.3 Leeswijzer

In onderhavige rapportage worden bovenstaande onderzoeksvragen beantwoord. In hoofdstuk 2 is het plangebied en de werkzaamheden beschreven. In hoofdstuk 3 is het wettelijke kader met betrekking tot beschermde soorten in Nederland kort benoemd. In hoofdstuk 4 is de onderzoeksmethode beschreven en vervolgens zijn in hoofdstuk 5 de onderzoeksresultaten gepresenteerd (inclusief effectenbeoordeling). De conclusie en het advies zijn in hoofdstuk 6 beschreven. Tot slot is een overzicht van de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 7 opgenomen.

¹ Beschermde soorten: alle onder de Wnb beschermde soorten in de provincie Utrecht

2 Plangebied en werkzaamheden

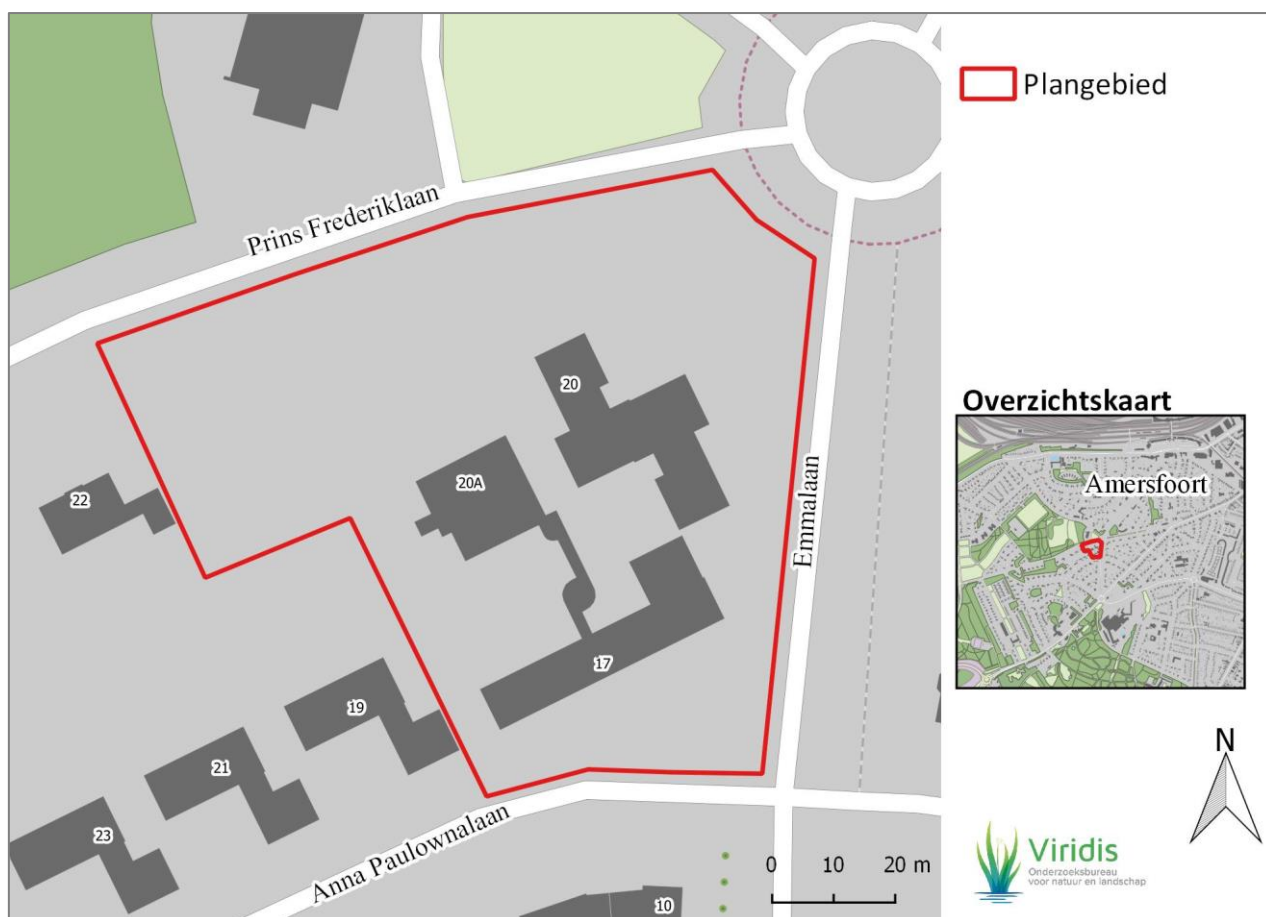
2.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied bevindt zich in het zuidwesten van Amersfoort tussen de Anna Paulownalaan en Prins Frederiklaan. Aan de oostkant wordt het begrensd door de Emmalaan. Het plangebied bevindt zich in een bosrijke omgeving met veel villa's. Ten noordwesten van het plangebied bevindt zich het park Limioveld.

Op het terrein staan drie gebouwen met platte daken, waarbij nummer 17 en het hoge gebouw 20A verbonden zijn met een overdekte loopbrug (Figuur 2.1). Verder bevindt zich een fietsenhok op het terrein. Er staan

veel bomen van diverse soorten (zowel naald- als loofbomen), waaronder grote sparren, coniferen, zomereindes en tamme kastanjes. Het vlak dat naar het westen uitsteekt is bebost met een vrij dichte ondergroei van struiken en grote brandnetel. Een groot deel van het terrein is verhard, waaronder parkeerplaatsen en een speelplaats.

In Afbeelding 2.1 t/m 2.6 is een impressie van het plangebied en de directe omgeving te zien.

Figuur 2.1 | Ligging van het plangebied.

Afbeelding 2.1 | Grote gebouw (nr. 20A), gezien vanaf het noorden.

Afbeelding 2.2 | Westkant van gebouw nr. 20.

Afbeelding 2.3 | Zicht op gebouw nr. 17 vanaf de Anna Paulownalaan.

Afbeelding 2.4 | Anna Paulownalaan, met rechts het plangebied.

Afbeelding 2.5 | Het bosgedeelte in het noordwesten van het plangebied.

Afbeelding 2.6 | Parkeerplaats ten noorden van gebouw nr. 20 met kleine, overwoekerde rotstuijn.

2.2 Beschrijving van de werkzaamheden

Het terrein zal bouwrijp gemaakt worden voor de bouw van woningen. Hiertoe zal de huidige bebouwing worden gesloopt. De huidige vegetatie zal tevens grotendeels worden verwijderd. Een deel van de bomen blijft behouden. Er wordt een gemeenschappelijke binnentuin gerealiseerd.

3 Wettelijk kader en beschermde soorten

3.1 Wettelijk kader

De natuurwetgeving voor Nederland is per 1 januari 2017 vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming heeft als doel bescherming, herstel en ontwikkeling van natuur zonder stijging van lasten voor bedrijven en burgers. Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de Provincies. Deze decentralisatie houdt in dat de provincies nu o.a. verantwoordelijk zijn voor het toetsen van ontheffingsaanvragen. RVO blijft wel het bevoegd gezag voor het verlenen van ontheffing of vrijstellingen voor activiteiten en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk.

Naast de Wet natuurbescherming bestaat in Nederland het Natuur Netwerk Nederland, waarvoor de provincies beleid maken.

3.2 Wet natuurbescherming

Binnen de wet zijn de beschermingsregimes voor Natura 2000-gebieden, soortbescherming en houtopstanden opgenomen als afzonderlijke hoofdstukken, waardoor de wet via duidelijke en eenvoudige regels voorziet in een heldere implementatie van de Europese natuurbeschermingsrichtlijnen. De Wet natuurbescherming kent drie beschermingscategorieën onder het hoofdstuk 3: 'soortbescherming':

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels op grond van de Vogelrichtlijn (art 3.1);
- Soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn (art. 3.5);
- Nationaal beschermde 'andere soorten' (art. 3.10).

3.2.1 Soortbescherming

Het hoofdstuk 'Soortbescherming' uit de Wet natuurbescherming bestaat uit drie aparte beschermingsregimes, ook wel de passieve soortbescherming genoemd: 1) de Vogelrichtlijn; 2) de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en; 3) na-

tionaal beschermde soorten. Voor deze drie beschermingsregimes gelden verschillende verboden en wettelijke belangen voor het aanvragen van een ontheffing.

Vogelrichtlijn (art 3.1)

Voor van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) opzettelijk doden en vangen van vogels;
- 2) opzettelijk vernielen van nesten, rustplaatsen en eieren;
- 3) eieren rapen en onder zich hebben;
- 4) opzettelijk verstoren van vogels;
- 5) het verbod onder 4) is niet van toepassing indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.1 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.3, lid 4:

1. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
2. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
3. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
4. ter bescherming van flora en fauna;
5. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten;
6. het selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van bepaalde vogels.

Habitatrichtlijn (art. 3.5)

Voor in het wild levende dieren van soorten, genoemd in de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) opzettelijk doden en vangen;
- 2) opzettelijk verstoren;

- 3) opzettelijk vernielen of rapen eieren;
- 4) opzettelijk beschadigen of vernielen voortplantings-plaatsen of rustplaatsen;
- 5) opzettelijk plukken of vernielen planten.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.5 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 1.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.8, lid 5:

1. ter bescherming van flora en fauna, en instandhouding natuurlijke habitats;
2. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren of andere vormen van eigendom;
3. in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
4. voor onderzoek of onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten of de daartoe benodigde kweek;
5. op selectieve wijze een aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben.

Nationale beschermde soorten (art 3.10)

Voor in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) opzettelijk te doden of te vangen;
- 2) opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

Voor vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B gelden de volgende verbodsbepalingen:

- 1) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Een ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen van artikel 3.10 kan alleen verleend worden als voldaan wordt aan de criteria van de ontheffingsaanvraag (zie paragraaf 3.3) en één of meer van de onderstaande wettelijke belangen uit artikel 3.10, lid 2:

- a. in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
- b. ter voorkoming van schade of overlast;
- c. ter beperking van de omvang van populaties;

- d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden;
- e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
- f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied; of
- h. in het algemeen belang.

Actieve soortbescherming

Naast de passieve soortbescherming zijn provincies wettelijk verplicht om soorten te beschermen middels de Natuurvisie (art. 1.7) en de actieve soortbescherming (art 1.12). In het kader van deze actieve bescherming kunnen de provincies de lijst met beschermde soorten uitbreiden en/of gebieden aanwijzen waarvoor een extra inspanning nodig is om de staat van instandhouding van populaties te behouden of herstellen.

3.2.2 Zorgplicht

Voor alle Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurgebieden en voor alle in het wild levende dieren en planten (mét en zonder beschermstatus) is de zorgplicht van kracht (art. 1.11). De zorgplichtbepaling houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt aan Natura 2000-gebieden, bijzondere natuurmonumenten en in het wild levende planten en dieren, evenals voor hun directe leefomgeving dergelijke handelingen achterwege laat, mitigerende maatregelen neemt of compenserende maatregelen neemt.

3.2.3 Vogellijst

Alle inheemse vogelsoorten zijn beschermd in het kader van de Vogelrichtlijn en het verdrag van Bern (art 3.1 en 3.5). Een aantal vogelsoorten hebben een dubbele beschermingsstatus omdat zij onder beide beschermingsregimes vallen. Voor deze soorten geldt het verbod 'opzettelijk verstoren' ongeacht of deze verstoring van wezenlijke invloed is op de gunstige staat van instandhouding van de populatie.

Tijdens het broedseizoen zijn ook de nesten van vogels beschermd, waarbij er geen standaard periode is vastgesteld voor het broedseizoen. De meeste vogels maken elk jaar een nieuw nest of zijn in staat een nieuw

nest te maken. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze nesten zijn jaarrond beschermd waardoor de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn (zie ook Kader 3.1). De wetgever verstaat onder vaste verblijfplaatsen van vogels ook nesten en holtes waar de vogels ook buiten de broedtijd regelmatig verblijven.

3.3 Ontheffing, vergunning of vrijstelling

Het is mogelijk om voor de in de Wet natuurbescherming vermelde verboden een ontheffing of vergunning aan te vragen. Er kan alleen een ontheffing verleend worden als er aan drie criteria is voldaan:

- Er is geen alternatieve bevredigende oplossing mogelijk;
- Er moet sprake zijn van een wettelijk belang behorend bij het artikel dat overtreden wordt;
- Er mag geen afbreuk aan de staat van instandhouding van de populatie plaatsvinden.

Vrijstelling

Het is niet altijd nodig om een ontheffing aan te vragen wanneer er gevolgen voor beschermde planten- en diersoorten optreden. Er zijn verschillende soorten vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Er hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden indien strikt en aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. De Zorgplicht blijft ook bij het werken via een gedragscode onverminderd van kracht. Naast de gedragscode is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling te krijgen (art 3.11). Deze ministeriële regelingen zijn opgesteld door Gedeputeerde Staten als vrijstellingslijsten. Zie Bijlage A voor een overzicht voor de vrijgestelde soorten.

In onderhavige rapportage wordt niet ingegaan op de voorkomende soorten van de vrijstellingslijst.

Kader 3.1 | Jaarrond beschermde vogelnesten

De meeste vogels gebruiken hun nest slechts eenmalig voor de voortplanting. Elk jaar bouwen de dieren een nieuw nest op meestal een andere locatie. Nesten van deze vogels zijn slechts gedurende het broedseizoen beschermd. Er zijn echter ook vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn en waarop de verbodsbepalingen van artikel 3.1 en 3.5 (afhankelijk van de soort) van de Wet natuurbescherming het gehele jaar van toepassing zijn. Er worden 5 categorieën onderscheiden:

1. Vogels waarvan de nesten ook buiten het broedseizoen als vaste rust- en verblijfplaats gebruikt worden (voorbeeld: steenuil).
2. Koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk zijn van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: gierzwaluw en huismus).
3. Vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar en kerkuil).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen. (voorbeeld: buizerd en ransuil).
5. De volgende vogelsoorten behoren tot deze categorie: vogels die weliswaar terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of in de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. De nesten van deze soorten zijn buiten het broedseizoen niet beschermd, tenzij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4 Onderzoeksmethode

Om antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvragen is een toetsing in het kader van de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hiermee is de ecologische waarde van het plangebied door middel van een literatuuronderzoek en een veldbezoek onderzocht op de natuurwaarden. Op deze manier wordt het voorkomen van beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming bepaald. De gebruikte onderzoeksmethoden worden hieronder beschreven.

4.1 Literatuuronderzoek

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van bekende verspreidingsgegevens van beschermde soorten uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), verspreidingsatlassen van relevante soorten, het archief van Bureau Viridis en vrij beschikbare verspreidingsgegevens. De resultaten van het literatuuronderzoek hebben uitgewezen welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied verwacht kunnen worden. Tijdens het veldbezoek is speciale aandacht besteed aan het mogelijke voorkomen van deze soorten.

4.2 Veldonderzoek

Naast het literatuuronderzoek heeft Ecologisch Adviesbureau Viridis een veldbezoek uitgevoerd. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op 11 juli 2017. Bij het veldbezoek is op basis van geografische ligging, terreingesteldheid en *expert judgement* beoordeeld of in en rond het plangebied beschermde soorten voorkomen.

Er is eveneens beoordeeld of voor beschermde soorten geschikt leefgebied aanwezig is. Daarnaast is ge-

keken of aanvullend specialistisch onderzoek noodzakelijk is om de aanwezigheid van beschermde soorten en effecten van de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

Tijdens het veldonderzoek is het voorkomen van de soortgroepen vogels (met name soorten met een jaar rond beschermde nestplaats), vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, reptielen en vaatplanten onderzocht. Op basis van de inrichting van het plangebied is het voorkomen van andere soortgroepen met een grote mate van zekerheid uit te sluiten.

4.3 Analyse

De uit het literatuuronderzoek en veldonderzoek verkregen verspreidingsgegevens van beschermde soorten zijn geanalyseerd om na te gaan of er bij de uitvoering van de werkzaamheden mogelijk verbodsbepalingen (art. 3.1, 3.5 of 3.10) van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Wanneer blijkt dat er mogelijk beschermde soorten voorkomen die negatieve effecten kunnen ondervinden van de plannen is dit beschreven. Wanneer mogelijk worden alternatieven aangeboden om negatieve effecten te voorkomen of te verzachten. Indien het voorkomen van de soorten en/of de negatieve effecten nader onderzoek behoeft, wordt dit aangegeven in de toetsing.

5 Resultaten en effectbeoordeling

Hierna worden de resultaten van het literatuuronderzoek en veldonderzoek per soortgroep besproken. Daarbij is per soortgroep een effectenbeoordeling opgenomen, waarin helder beschreven wordt of er negatieve effecten op beschermde soorten te verwachten zijn en, indien van toepassing, of er mitigerende maatregelen mogelijk zijn om deze effecten te voorkomen.

5.1 Vaatplanten

Op het terrein zijn geen beschermde soorten vaatplanten aangetroffen en op basis van de terreingesteldheid en/of geografie worden deze ook niet verwacht. Het bosgedeelte in het noordwesten heeft een vrij dichte ondergroei met vooral veel grote brandnetel. Rond de parkeerplaats in het noorden van het terrein zijn enkele smalle stroken rotstuintje aangelegd met aangeplante soorten als vrouwenmantel en wilde marjolein. Uit de wijde omgeving van het plangebied zijn geen recente waarnemingen van onder de Wet Natuurbescherming beschermde vaatplanten bekend in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Effectbeoordeling beschermde vaatplanten

Beschermde vaatplanten zijn niet aangetroffen en worden op basis van terreingesteldheid en/of verspreidingsgebied ook niet verwacht.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

In het noordoosten van het plangebied zijn vraatsporen van eekhoorn aanwezig. Het gaat vooral om afgeknaagde sparrenappels (zie Afbeelding 5.1) en ook zijn er opengemaakte hazelnoten. In de bomen, waaronder hoge sparren, zijn geen nesten aanwezig van deze beschermde soort.

In de omgeving van Amersfoort komen boommarters voor. In het plangebied ontbreken in de bomen holtes die geschikt zouden kunnen zijn als verblijfplaats voor boommarter. Er zijn ook geen sporen die wijzen op gebruik van het plangebied. In de NDFF zijn geen waarnemingen van boommarter in de omgeving van het

plangebied. De meest nabije waarneming is van 10 jaar geleden nabij de Stichtse Rotonde, op 1,4 km afstand. Uit 2010 is een waarneming op 1,9 km afstand, ten noordwesten van het Dierenpark Amersfoort.

Effectbeoordeling beschermde grondgebonden zoogdieren

Het plangebied maakt onderdeel uit van het foerageergebied van eekhoorns. Wanneer de sparren en hazelaars verwijderd moeten worden en verplaatst of herplanten niet mogelijk is verdwijnt een deel dat als foerageergebied in gebruik is. Aangezien in de directe nabijheid op grote schaal alternatief foerageergebied aanwezig, zoals in het park direct aan de overzijde van de Prins Frederiklaan en in de vele beboste tuinen in de wijk, is het verlies aan foerageergebied (zo'n 20m bij 20m) zeer beperkt. Eekhoornnesten ontbreken. Effecten op vaste verblijfplaatsen zijn dan ook uitgesloten.

5.3 Vleermuizen

Bij het gebruik van het landschap door vleermuizen kan onderscheid worden gemaakt in vaste verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Bebouwing kan voor soorten als laatvlieger en gewone dwergvleermuis vaste verblijfplaatsen bieden, zoals in spouwen. Holtes in bomen kunnen vaste verblijfplaatsen vormen voor soorten als rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

In het plangebied is van zowel gebouw nummer 20 als 20A de spouwmuur toegankelijk voor vleermuizen. In beide gebouwen zijn open stootvoegen aanwezig. Bij het hoge gebouw 20A zijn boven iedere verdieping rijen open stootvoegen aanwezig. Vooral aan de bovenkant van de bovenste verdieping zijn dit brede openingen (Afbeelding 5.2 en voorplaat), met name aan de zuid- en oostkant van het gebouw. Door de grote hoogte konden de stootvoegen niet op vleermuiskeutels worden onderzocht. Het lagere gebouw nummer 20 heeft aan de zuidkant enkele ontbrekende

bakstenen net onder de gevel (Afbeelding 5.3). Hierdoor is de open spouwmuur goed toegankelijk voor vleermuizen.

Verder is bij nummer 17 en 20 de gevel steeds afgewerkt met platen langs de rand en is bij nummer 17 ook op de muren veel met platen afgewerkt. In de meeste gevallen is de ruimte hierachter niet toegankelijk, maar op enkele plekken (bij overlap in platen en onregelmatigheden in de muur) kan toegang tot de ruimte erachter niet uitgesloten worden. Ruimtes achter dergelijke platen kunnen gebruikt worden als vaste verblijfplaats door vleermuizen.

In de bomen binnen het plangebied zijn geen voor vleermuizen geschikte holtes aanwezig. In een vrij dunne tak van een zilversdoorn is door een grote bonte specht recent een gat uitgehakt. Vanaf het gat gaat de ruimte omlaag, waardoor een voor vleermui-

zen geschikte ruimte bij het plafond ontbreekt. Bij oudere holtes kan hier door rotting een hoog plafond zijn dat een vaste verblijfplaats kan vormen. Ook in de andere bomen in het plangebied zijn geen voor vleermuizen geschikte holtes aanwezig.

Het plangebied kan, net als de wijde parkachtige omgeving, gebruikt worden als foerageergebied door vleermuizen. In de omgeving van het plangebied zijn uit de NDFF ook waarnemingen van foeragerende of overvliegende vleermuizen bekend. In een straal van 500m om het plangebied gaat het om zo'n 40 recente waarnemingen, waarbij het steeds gewone dwergvleermuis betreft. Van elders in de stad Amersfoort zijn in de NDFF ook recente waarnemingen van laatvlieger, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis opgenomen.

Afbeelding 5.1 | Door eekhoorn afgeknaagde sparrenappel.

Afbeelding 5.2 | Open stootvoegen in gebouw nummer 20A.

Afbeelding 5.3 | Door ontbrekende bakstenen is de spouw toegankelijk (gebouw nummer 20).

Afbeelding 5.4 | Nest in een dichte Acubastruik (vermoedelijk van merel).

Effectbeoordeling vleermuizen

Doordat de spouw via brede open stootvoegen en op één plaats door ontbrekende bakstenen toegankelijk is voor vleermuizen, kunnen vaste verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing aanwezig zijn. Ook is incidentele toegang tot de ruimte achter de gevelplaten niet uitgesloten, waardoor zich daar mogelijk vaste verblijfplaatsen bevinden.

- Negatieve effecten op vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing is niet uit te sluiten. Een vleermuisonderzoek, uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017, is daarom noodzakelijk.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ook na realisering van de nieuwe bebouwing (woningen met gemeenschappelijke binnentuin) zal het plangebied geschikt zijn als foerageergebied. Voor eventueel tijdelijk verlies aan foerageergebied tijdens de werkzaamheden is in de directe en bredere omgeving alternatief foerageergebied in ruime mate aanwezig. Omdat er geen lijnvormige elementen worden aangetast is het uitgesloten dat de plannen negatieve effecten hebben op vaste vliegroutes van vleermuizen.

5.4 Vogels

In de bebouwing zijn geen geschikte broedlocaties voor soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig. Het gaat om platte daken, met strak afgewerkte randen en goed afgewerkte muren. Voor huismus of gierzwaluw zijn hier geen mogelijkheden om te nestelen. Huismussen nestelen incidenteel in klimophagen. In de klimop tussen gebouw nummer 20 en 20A zijn echter geen huismusnesten aanwezig. In de bomen zijn ook geen jaarrond beschermde nesten aanwezig van andere soorten, zoals sperwer of havik.

In het plangebied komen wel algemene broedvogels tot broeden, met name in het struweel van het bosgedeelte in het noordwesten van het plangebied (Afbeelding 5.4). Ook elders, zoals in de klimop en in de struiken langs de parkeerplaats ten noorden van gebouw 20A, zijn broedmogelijkheden voor algemene soorten als merel. Het recente spechtengat en de aanwezigheid van een roepende grote bonte specht op het terrein duiden op een broedgeval van deze soort. Verder

waren tijdens het veldbezoek meerdere soorten (zanglijster, merel, heggemus) zingend aanwezig.

Effectbeoordeling beschermde vogels

Jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig in het plangebied. Algemene vogels komen wel tot broeden in het plangebied. In gebruik zijnde nesten zijn beschermd onder de Wet Natuurbescherming. Wanneer er werkzaamheden worden uitgevoerd terwijl er nesten in gebruik zijn kunnen negatieve effecten optreden.

- Wanneer de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten het broedseizoen worden geen negatieve effecten op algemene broedvogels verwacht. Het broedseizoen in een gebied met bomen en struiken loopt globaal van half maart tot half augustus, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd.
- Als werken buiten de broedperiode niet mogelijk is kan kort voor de werkzaamheden een broedvogelcontrole uitgevoerd worden door een ter zake kundige ecooloog. Bij afwezigheid van broedgevallen kunnen de werkzaamheden plaatsvinden. Wanneer in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld totdat de nesten zijn verlaten.

5.5 Reptielen

Op circa 900m ten westen van het plangebied zijn in de NDFF waarnemingen van hazelworm bekend. Het betreft hier echter geen woonwijk, maar een spoorbarm. Het plangebied voor Project Amerberg is grotendeels verhard en ook in het bosgedeelte (met veel schaduw en een ondergroei van vooral grote brandnetel) ontbreekt geschikt leefgebied.

Effectbeoordeling beschermde reptielen

Voor reptielen ontbreekt geschikt leefgebied en effecten zijn dan ook uitgesloten.

5.6 Overige beschermde soorten

Voor soorten uit andere dan de besproken soortgroepen, zoals insecten, ontbreekt geschikt leefgebied.

Effectbeoordeling overige beschermde soorten

Effecten op soorten uit andere soortgroepen zijn uitgesloten.

6 Conclusie en advies

6.1 Beantwoording onderzoeksvragen

Om na te gaan of door de ruimtelijke ontwikkeling in het plangebied verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming al dan niet overtreden worden, worden de onderzoeksvragen onderstaand beantwoord.

- Zijn in het plangebied beschermde soorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?

Mogelijk zijn er vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig in spouwmuren of achter gevelplaten. Op meerdere plaatsen is de spouw toegankelijk voor vleermuizen, waaronder via de brede open stootvoegen hoog op het gebouw nummer 20A en door ontbrekende bakstenen op het lagere gebouw nummer 20. Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Voor eekhoorns maakt het plangebied onderdeel uit van het foerageergebied. Algemene vogels komen tot broeden in het plangebied.

- Ondervinden aanwezige beschermde soorten negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en de benodigde werkzaamheden?

Indien er vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing aanwezig zijn, dan zullen die verblijfplaatsen verloren gaan. Tijdens de werkzaamheden kan het gebied tijdelijk minder geschikt zijn als foerageergebied voor vleermuizen. Wanneer wordt gewerkt terwijl nesten door vogels in gebruik zijn kunnen broedgevallen verstoord worden of verloren gaan. Voor eekhoorns gaat het om een zeer klein onderdeel van het foerageergebied dat mogelijk verloren gaat wanneer de sparren en hazelaars niet kunnen worden gespaard of verplaatst.

- Is het mogelijk om optredende negatieve effecten op beschermde soorten te mitigeren? Zo ja, op welke wijze dient dit te geschieden?

Voor broedvogels dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden. Wanneer werk-

zaamheden bij kunstlicht worden uitgevoerd dient afgeschermd, objectgerichte verlichting gebruikt te worden om verstoring van foeragerende vleermuizen tegen te gaan. Afhankelijk van de uitkomst van het vleermuisonderzoek volgen mogelijk aanvullende mitigerende maatregelen voor vleermuizen.

- Is het noodzakelijk aanvullend onderzoek uit te voeren?

Ja, er is vleermuisonderzoek nodig, uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017, om vast te stellen of er vaste verblijfplaatsen aanwezig zijn in de te slopen bebouwing. Hiervoor zijn 2 veldbezoeken nodig in de periode 15 mei-15 juli (met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken) en 2 bezoeken in de periode 15 augustus-1 oktober (met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken).

6.2 Mitigerende maatregelen

Op basis van deze Quicksan dienen voor broedvogels en foeragerende vleermuizen de onderstaande mitigerende maatregelen in acht te worden genomen. Uit het nog uit te voeren vleermuisonderzoek volgen mogelijk aanvullende mitigerende maatregelen.

- Werkzaamheden uitvoeren buiten de broedperiode van vogels. Als broedperiode kan in het plangebied globaal half maart tot hal augustus worden aangehouden, maar ook broedgevallen buiten deze periode zijn beschermd.
- Om verstoring van foeragerende vleermuizen tegen te gaan dient bij eventueel gebruik van kunstlicht tijdens de werkzaamheden afgeschermd en objectgerichte verlichting te worden gebruikt.

6.3 Conclusie

Omdat op basis van deze Quicksan de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in de te slopen bebouwing niet kan worden uitgesloten is het uit-

voeren van een jaarrond vleermuisonderzoek noodzakelijk. Negatieve effecten van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op overige beschermde soorten en foeragerende vleermuizen zijn, met inachtneming van de beschreven mitigerende maatregelen, uitgesloten.

7 Bronnen

7.1 Literatuur

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie), 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & Eis Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). – Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Vertaling en bewerking PHC Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers BV, Utrecht.

Kleukers, R.M.J.C., E.J. van Nieukerken, B. Odé, L.P.M. Willemse & W.K.R.E. van Wingerden, 1997. De sprinkhanen en krekels van Nederland (Orthoptera). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). – Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

7.2 Websites

Verspreidingsatlas planten

Via www.verspreidingsatlas.nl/planten

Nationale Databank Flora en Fauna

Via www.ndff-ecogrid.nl/

Bijlage A. Overzicht algemene vrijstellingen

Tabel 1 | Overzicht vrijgestelde soorten Provincie Utrecht

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Zoogdieren	Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Zoogdieren	Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Zoogdieren	Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Zoogdieren	Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Zoogdieren	Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Zoogdieren	Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Zoogdieren	Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Zoogdieren	Haas	<i>Lepus europeus</i>
Zoogdieren	Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Zoogdieren	Huisspitsmuis*	<i>Crocidura russula</i>
Zoogdieren	Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Zoogdieren	Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Zoogdieren	Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Zoogdieren	Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Zoogdieren	Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Zoogdieren	Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>
Zoogdieren	Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Zoogdieren	Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Zoogdieren	Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Reptielen/amfibieën	Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Reptielen/amfibieën	Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Reptielen/amfibieën	Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Reptielen/amfibieën	Meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus (Rana ridibunda)</i>
Reptielen/amfibieën	Middelste groene kikker / Bastaardkikker	<i>Pelophylax klepton esculentus (Rana esculenta)</i>

* voor deze soort geldt een algemene vrijstelling in/op gebouwen bijbehorende erven (Wnb 3.10, lid 3)

